

ВПЛИВ КОМПАНІЇ BAYER НА РИНОК ЗАСОБІВ ЗАХИСТУ РОСЛИН УКРАЇНИ

BAYER'S INFLUENCE ON THE UKRAINIAN MARKET OF CROP PROTECTION PRODUCTS

У статті проаналізовано вплив транснаціональної компанії Bayer на розвиток вітчизняного ринку засобів захисту рослин. Обґрунтовано вплив операторів ринку на формування його структури та політики. Проведено порівняльний аналіз ключових показників ефективності компанії. Описано загальні тенденції та фінансові показники дивідендної політики. Відображено інформацію про співробітників компанії. Наведено структуру асортименту продукції та видів діяльності. Описано напрями її суб'єктів партнерської та науково-дослідної співпраці. Виокремлено специфіку функціонування компанії Bayer в Україні з акцентом на діяльність у сфері ЗЗР. Охарактеризовано кредитні її програми лояльності, які пропонує компанія споживачам. Практичне значення дослідження полягає у виявленні тенденцій діяльності та розвитку компанії Bayer, які можуть бути покладені в основу практичного аналізу ринку засобів захисту рослин і операторів ринку. Результати дослідження також можуть вплинути на вибір виробників і постачальників ЗЗР аграріями. Стаття формує інформаційне підґрунтя для проведення подальшого аналізу й оцінки політики щодо регулювання ринку засобів захисту рослин відповідно до національних інтересів, аграрної безпеки України, тенденції сталого розвитку та перспектив євроінтеграції.

Ключові слова: засоби захисту рослин, сільське господарство, ринок, Bayer, оператори ринку.

The article analyzes the influence of the transnational company Bayer on the development of the domestic market of plant protection products. The purpose of the article is to identify trends in the influence of Bayer on the Ukrainian market of plant protection products. The research was conducted using the methods of analysis, generalization, specification and systematization. The information base was based on official financial and other data of Bayer, articles in scientific and professional agronomic journals, and information from open sources on the Internet. The study substantiates the influence of market operators on the formation of its structure and policy. A comparative analysis of the company's key performance indicators for 2020–2024 in the global and national dimensions was carried out. The general trends and financial indicators of the dividend policy for 2015–2024 are described. Information about the company's employees is presented. The structure of the company's product range and activities is presented. The directions and subjects of partnership and research cooperation are described. The article highlights the specifics of Bayer's operations in Ukraine with an emphasis on its activities in the field of plant protection products. The herbicides, insecticides, fungicides, disinfectants, adhesives and growth regulators sold in the domestic market are presented. It is established that Bayer products are in great demand among Ukrainian farmers. The credit programs and loyalty programs offered by the company to consumers are characterized. The practical significance of the study lies in the identified trends in the activities and development of Bayer, which can be the basis for a practical analysis of the plant protection products market and market operators. The results of the study may also influence the choice of manufacturers and suppliers of plant protection products by farmers. The article forms an informational basis for further analysis and evaluation of the policy on regulation of the crop protection products market in accordance with national interests, agrarian security of Ukraine, sustainable development trends and prospects for European integration.

Key words: crop protection products, agriculture, market, Bayer, market operators.

УДК 338.2

DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.18-10>

Кіричек А.Р.¹

аспірант,

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Kirichek Anton

National University of Life

and Environmental Sciences of Ukraine

Постановка проблеми. Ефективне функціонування ринку не може відбуватися без розгалуженої системи операторів ринку. Кожен з яких має свої завдання і функції – від розроблення препаратів до їх реалізації споживачам. Саме вони формують пропозицію засобів захисту рослин, забезпечують їхню доступність та формують політику ціноутворення. Розуміння ролі даних учасників виступає передумовою для проведення комплексного аналізу ринку та створення дієвої стратегії розвитку бізнесу. Одними з ключових операторів ринку ЗЗР виступають транснаціональні компанії, які займаються розробкою, виготовленням і імпортом ЗЗР. Вони контролюють суттєву ринкову частку, оскільки є лідерами за фінансовими обсягами продажів. Вони здебільшого пропонують оригінальні й запатентовані препарати. До них належать ADAMA, Bayer, BASF, Corteva Agriscience, FMC,

Syngenta та інші. Вони відзначаються наявністю науково-дослідних центрів, розгалуженої логістичної мережі, суттєвими маркетинговими бюджетами. Вітчизняні виробники ЗЗР здебільшого не зосереджуються на інвестуванні у власні розробки, а спрямовуються на виробництво аналогів з дешевшою ціною. Дана група включає ALFA Smart Agro, «Укравіт», «Хімагромаркетинг».

Варто відзначити, що перевагами вітчизняного виробництва ЗЗР є конкурентна цінова політика, адже здебільшого українські препарати коштують значно нижче за імпортні. Водночас вітчизняний ринок перебуває у значній залежності від імпортних препаратів і сировини. Транснаціональні компанії контролюють більше 50,0% ринку, тому він вразливий до валютних коливань та регіональних і міжнародних обмежень. Більшість виробників використовують раніше розроблені діючі речовини

¹ ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-1933-3430>

або генеричні препарати, не витрачаючи ресурсів на розробку нових, що обмежує їхню представленість в асортиментному ряді та конкурентоздатність загалом.

Особливістю, яка вирізняє компанію «Байєр» серед інших транснаціональних компаній, є розгалуженість напрямів діяльності, серед яких фармацевтичний сектор, сегмент безрецептурних препаратів та аграрний бізнес. в Україні функціонує представництвом міжнародної корпорації Bayer AG, головний офіс якої розташований у Леверкузені, Німеччина. Свою діяльність в Україні компанія розпочала у 1992 році. Сьогодні близько 700 кваліфікованих працівників сприяють впровадженню інноваційних продуктів і рішень для українських споживачів. Основними напрямками діяльності компанії в Україні є [1]. Тобто можна стверджувати, що дана компанія має вагомий вплив на вітчизняний ринок засобів захисту рослин. Враховуючи зазначене необхідно проаналізувати тенденції її розвитку та визначити можливості впливу на вітчизняний ринок ЗЗР.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед вітчизняної наукової літератури доволі цікавим є дослідження С. Станкевича, де представлено стан ринку пестицидів в Україні, динаміки й структуру експорту й імпорту ЗЗР. Окремо наведено оцінку ринку засобів захисту в розрізі культур [2]. Н. Вдовенко, О. Томілін, Л. Коваленко, Б. Гечбаія, Є. Кончаковський досліджують світові тенденції ринку ЗЗР та перспективи його розвитку [3]. Л. Василенко та О. Корчинська описують теоретико-методологічні засади функціонування ринку хімічних засобів захисту рослин [4]. В. Шевченко, А. Мямліна, О. Каменів пропонують адаптовану модель виведення нового товару в групі гербіцидів аграрного підрозділу «Байєр

CropScience» на споживчий ринок [5]. Над вивченням стану й проблем ринку біологічних ЗЗР працюють В. Крутякова, О. Гулич, Л. Янсе, яка акцентують на біологічних препаратах Bayer [6]. Водночас інформація про виробників засобів захисту рослин здебільшого представлена в журналах, які мають практичне значення, таких як «Агроном», «Пропозиція», «Агроеліта» [7; 8; 9],

Постановка завдання. Мета дослідження – виявити тенденції впливу компанії Bayer на український ринок засобів захисту рослин.

Виклад основного матеріалу дослідження. Будучи компанією, яка має сильну прихильність до інновацій та найбільший бюджет на дослідження та розробки в сільськогосподарській галузі, Байєр трансформує свій підхід до інновацій у сфері захисту рослин, використовуючи досягнення в галузі технологій захисту рослин, генерації та аналітики даних, штучного інтелекту та комп'ютерних наук. Здатність обробляти величезні обсяги інформації з безпрецедентною швидкістю уможливила підхід до відкриттів, що дозволяє створювати нові молекули, які досягають безпрецедентних рівнів точності, безпеки, ефективності та стійкості [10].

Фінансові KPI групи Bayer наведено в табл. 1.

Протягом 2020–2024 рр. компанія демонструє нестабільну фінансову динаміку. При тому, що продажі підвищилися на 5206,0 млн євро (12,6%) у окремі показники прибутковості демонстрували погіршення показників. Максимальне значення показника припало на 2022 р. (50739,0 млн євро); мінімальне – у 2020 (41400,0 млн євро). EBITDA скоротилася на 399,4%, а EBIT – 99,6%, що показує скорочення операційної ефективності. Рентабельність задіяного капіталу у 2020, 2024 роках має від'ємне значення – -16,5% та -0,1% відповідно. Найвищий показник отримано

Таблиця 1

Фінансові KPI групи Bayer, млн євро

Показник	2020	2021	2022	2023	2024	2024/2020	
						Абсолютне відхилення	Темп приросту, %
Продажі	41400,0	44081,0	50739,0	47637,0	46606,0	5206,0	12,6
EBITDA	(2910,0)	6409,0	13515,0	10632,0	8712,0	11622,0	-399,4
EBIT	(16169,0)	3353,0	7012,0	612,0	(71,0)	16098,0	-99,6
Чистий прибуток	(10495,0)	1000,0	4150,0	(2941,0)	(2552,0)	7943,0	-75,7
Прибуток на акцію	(10,7)	1,0	4,2	(3,0)	(2,6)	8,1	-75,7
Вільний грошовий потік	1343,0	1415,0	3111,0	1311,0	3107,0	1764,0	131,3
Чистий фінансовий борг	30045,0	33137,0	31809,0	34498,0	32626,0	2581,0	8,6
Рентабельність задіяного капіталу (ROCE), %	-16,5	3,8	7,7	0,7	-0,1	16,4	-99,4
Витрати на дослідження та розробки	7126,0	5412,0	6572,0	5371,0	6209,0	-917,0	-12,9
Дивіденд на акцію, євро	2,0	2,0	2,4	0,1	0,1	-1,9	-95,0

Джерело: побудовано автором за даними [1]

в 2022 р. – 7,7%. З 2022 р. спостерігається зниження ефективності використання капіталу. Навіть при негативній динаміці прибутковості вільний грошовий потік збільшився на 131,3%. Чистий фінансовий борг зріс на 8,6%, збільшуючи боргове навантаження. Інвестиції в дослідження й розробки зменшилися на 12,9%, а дивідендна політика різко скоротилася (-95,0%).

Загальний зареєстрований чистий обсяг продажів у 2024 році впав на 1031,0 млн євро, або 2,2%, порівняно з аналогічним періодом минулого року до 46606,0 млн євро. Продажі були отримані в основному від поставок продуктів (42267,0 млн євро в 2024; при 43352,0 млн євро в 2023) і ліцензій (3446,0 млн євро; в 2024 при 3528,0 млн євро в 2023). Ліцензійні доходи склали 2676,0 млн євро (при 2721,0 млн євро в 2023) для Crop Science, 768,0 млн євро (на 38,0 млн євро більше 2023) для Pharmaceuticals і 2 мільйони євро (що на 1,0 млн євро більше ніж у 2023) для Consumer Health. Прибуток у розмірі 70,0 млн євро був зафіксований у сегменті Crop Science у зв'язку з продажем внутрішньо створеної інтелектуальної власності [11].

Чисельність постачальників у 2024 році складала 87,9 тис. суб'єктів, що на 2,0 тис. більше ніж у 2023 (2,3%). Витрати на закупівлі становили 19,8 млрд євро при 22,7 мільярда євро у 2023 р.) (рис. 1) [12].

79% закупівель припадає на компанії з країн Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), зокрема Сполучених Штатів і Німеччини. Байер здійснює закупівлі на місцевому рівні, де це можливо, щоб оперативніше реагувати на потреби клієнтів і одночасно зміцнювати місцеву економіку. У 2024 році це стосувалося 83,0% (у 2023 – 82,0%) витрат на закупівлі. У 2024 році понад 55,0% обсягу закупівель (11 мільярдів євро) було віднесено до постачальників, які мають рейтинг стійкості (EcoVadis) або підлягають аудиту сталості (TfS або PSCI).

З 2020 до 2024 року чисельність працівників залишалася відносно стабільною, коливаючись в діапазоні 99-101 тис. осіб. При цьому в 2024 їх кількість суттєво скоротилася до 92,8 тис. осіб (-6,9 тис. осіб, що становить 6,9%). Така динаміка може свідчити про оптимізацію структури чи реалізацію програми скорочення працівників. Витрати на персонал, не зважаючи на зменшення чисельності працівників, зросли до 12451,0 млн євро в 2024 році (+2682,0 млн євро або 27,5%). Це обумовлено виплатами за програмами реструктуризації, зростанням величини заробітної плати, компенсаційних, пенсійних витрат тощо (рис. 2).

У 2024 році акції Байер пішли по низхідній траєкторії і продовжували падати протягом року. На додаток до постійної невизначеності навколо судових процесів, акції Байер опинилися під тиском наприкінці року через погіршення коротко- та середньострокових фінансових перспектив компанії. Складна ситуація на сільськогосподарському ринку та несприятлива динаміка валютних курсів продовжували тиснути на компанію. Акції Байер завершили рік на рівні 19,3 євро за акцію, що на 42,3% нижче, ніж на кінець 2023 року. Для порівняння, німецький фондовий індекс (DAX 40) та EURO STOXX 50 за той самий період зросли на 18,8% та 11,0% відповідно. Ринкова капіталізація Байер AG впала на 14,0 млрд євро до 19,0 млрд євро [11].

У 2024 компанія внесла зміни до дивідендної політики. У 2024 р. дивіденди на акцію становили 2,2% базового прибутку при 1,7% у 2023. Зважаючи на акційні ціни на кінець 2024 р. дивідендна дохідність склала 0,6% (рис. 3).

Акції «Байер» котируються на DAX та багатьох інших ключових європейських індексах, включаючи EURO STOXX 50, FTSE Euro 100 та S&P Europe 350. Наприкінці 2024 року компанія Байер посіла 21 місце в DAX 40 за ринковою капіталізацією. Акції Байер також входять до

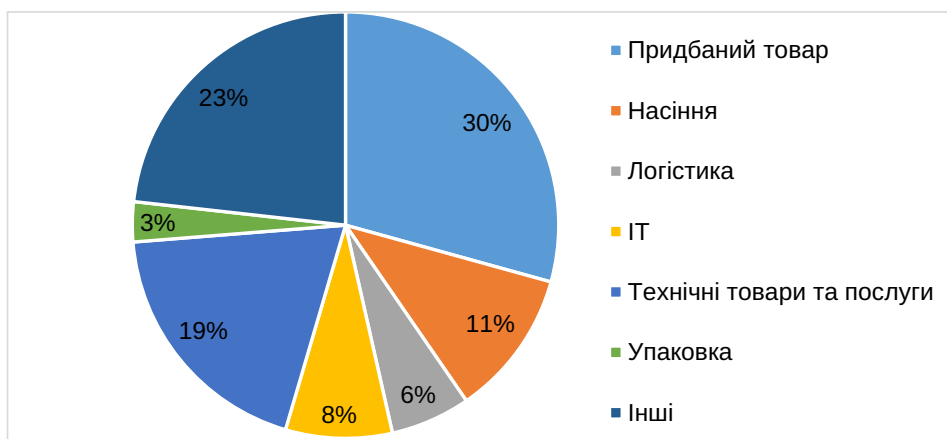

Рис. 1. Витрати на закупівлі за категоріями 2024 р.

Джерело: побудовано автором за даними [12]

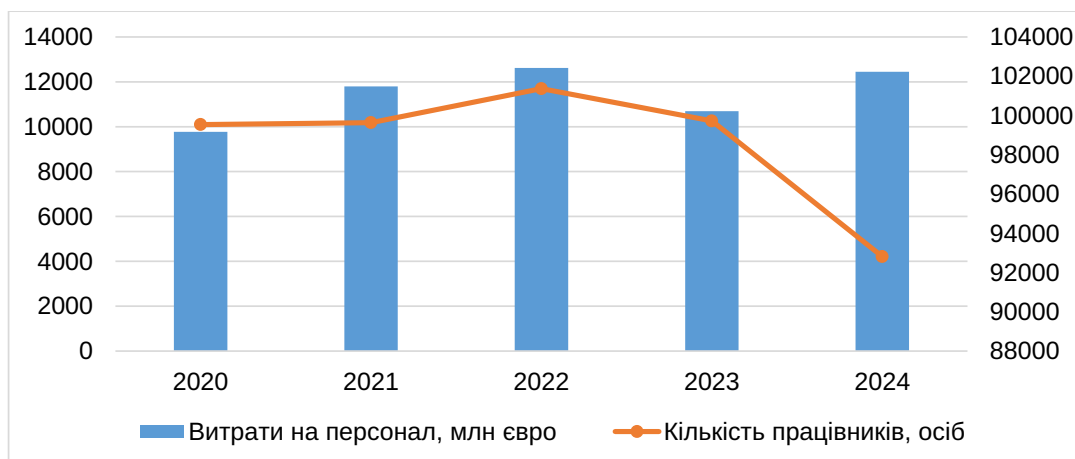

Рис. 2. Інформація про співробітників групи Bayer

*Примітки: для витрат на персонал шкала ліворуч; для кількості працівників – праворуч

Джерело: побудовано автором за даними [11]

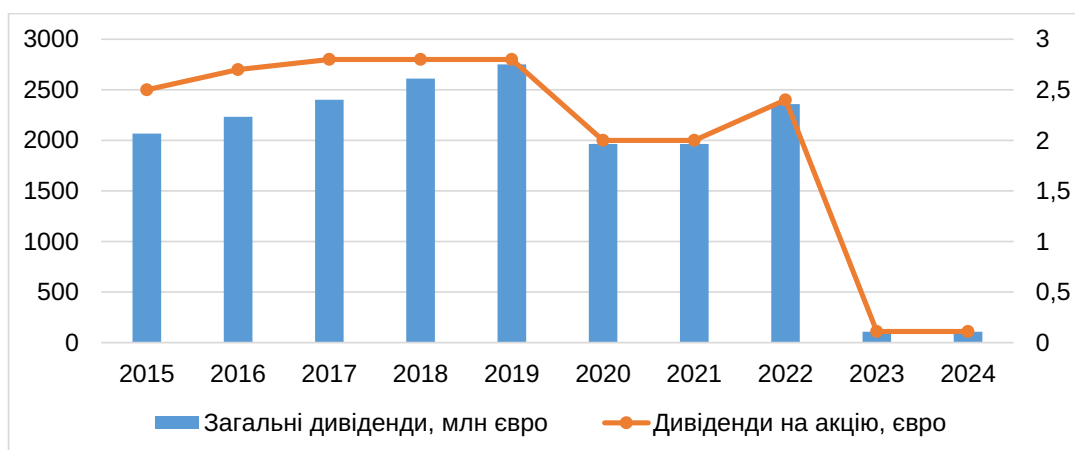

Рис. 3. Дивіденди на акцію й загальні дивіденди групи Bayer

* Примітки: для загальних дивідендів шкала ліворуч; для дивідендів на акцію – праворуч

Джерело: побудовано автором за даними [11]

індексів сталого розвитку FTSE4Good, MSCI ACWI Climate Action Index та MSCI ACWI Low Carbon Leaders Index

Компанія пропонує широкий асортимент високоякісних засобів захисту рослин, насіння, цифрових рішень. Продукція реалізується в більшості через оптових і роздрібних продавців та безпосередньо виробникам сільськогосподарської продукції. Більшість ЗЗР виробляється на власних майданчиках (табл. 2).

Працюючи з цифровими додатками та командами експертів, компанія розробляє широкий спектр індивідуальних рішень, які дозволяють агровиробникам досягати вищої продуктивності у сталий спосіб. Науково-дослідницька організація налічує близько 7 800 співробітників (на 500 менше ніж у 2023), які працюють у більш ніж 60 країнах світу. Bayer співпрацює з багатьма зовнішніми

партнерами в рамках моделі відкритих інновацій, щоб посилити інноваційну потужність [11].

Компанія пропонує широкий асортимент високоякісних засобів захисту рослин, насіння, цифрових рішень. Продукція реалізується в більшості через оптових і роздрібних продавців та безпосередньо виробникам сільськогосподарської продукції. Більшість ЗЗР виробляється на власних майданчиках (табл. 2).

Також Bayer співпрацює з такими науково-дослідними установами як:

- iMEAN (Франція (FR)) – поєднання даних, моделювання та передових алгоритмів для прискорення відкриття нових екологічно чистих продуктів.

- Keobotix (США) – поєднання даних, штучного інтелекту (ШІ) та робототехніки для прискорення синтезу нових молекул.

Продукти та діяльність відділів

Продукція	Основні види діяльності та ринки	Основні продукти та бренди (ТМ)
Гербіциди	Хімічні засоби захисту рослин для боротьби з бур'янами	Adengo, Alion, Atlantis, Conviso, Harness, Laudis, Roundup, Sakura
Фунгіциди	Біологічні та хімічні препарати для захисту сільськогосподарських рослин від грибкових захворювань	Ambition, Antracol, Delaro Complete, Fox, Iblon, Infinito, Luna, Nativo, Prosaro, Serenade, Xivana, Xpro
Інсектициди	Біологічні та хімічні препарати для захисту сільськогосподарських рослин від шкідливих комах та їх личинок	Confidor, Curbix, Flipper, Movento, Sivanto, Vayego, Velum/Verango, Vynyty, Citrus
Насіння кукурудзи	Насіння й ознаки кукурудзи	Dekalb, RIB Complete, SmartStax, Vitala, VT Double, PRO, VT Triple PRO, VTPRO4
Насіння сої	Насіння й ознаки сої	Asgrow, Intacta RR2PRO, Intacta 2 Xtend, Monsoy, XtendFlex
Насіння бавовни	Насіння й ознаки бавовни	Bollgard, 3 XtendFlex, Deltapine, Thryvon
Насіння овочевих культур	Насіння й ознаки овочевих культур	DeRuitter, Seminis
Цифрове сільське господарство	Цифрові додатки для сільського господарства	Climate FieldView, ForGround
Інше	Насіння та ознаки для ріпаку, рису, пшениці та інших культур. Продукти для споживчого використання на газонах та садах, а також у лісовому господарстві, на полях для гольфу, залізничних коліях та в ландшафтному дизайні. Біологічні та хімічні протруйники насіння для захисту від грибкових хвороб та шкідників	Arize, Dekalb, Gaucho, Roundup, TruFlex

Джерело: побудовано автором за даними [11]

Продукти та діяльність відділів

Назва компанії	Мета співпраці
AgPlenus Ltd.	У рамках співпраці буде використано потенціал штучного інтелекту (ШІ) для розробки та оптимізації хімікатів захисту рослин, розробки нового гербіциду широкого спектру дії (MoA) для фермерів.
BASF SE	Спільне фінансування угоди про співпрацю для розробки трансгенних продуктів із підвищеною стабільністю врожаю кукурудзи
Бразильська корпорація сільськогосподарських досліджень – Embrapa	Співпраця в галузі досліджень і розробок для вирішення конкретних проблем сільського господарства в Бразилії, наприклад, інтегрована боротьба з бур'янами та динаміка вуглецю в ґрунті та методи вимірювання в тропічному середовищі
2Blades Foundation	Дослідницька програма співпраці для виявлення азійських генів стійкості до іржі в бобових культурах та інших генів, створених для боротьби з цією важливою грибовою хворобою сої
Citrus Research Development Foundation, Inc.	Пошук рішень для боротьби з хворобою позеленіння цитрусових, яка зараз загрожує світовому виробництву цитрусових і сокової промисловості
Elemental Enzymes Ag and Turf, LLC	Використання ґрунтових мікробів для покращення здоров'я рослин і ефективності врожаю, тим самим підвищуючи продуктивність врожаю
Ginkgo Bioworks, Inc.	Багаторічна стратегічна співпраця в якості основного партнера розширеної сільськогосподарської біологічної платформи Ginkgo, зосередженої на азотфіксації, захисті рослин і поглинанні вуглецю
Grains Research and Development Corporation (GRDC)	Партнерство для відкриття та розробки інноваційних рішень боротьби з бур'янами (гербіциди)
KWS SAAT SE	Спільна співпраця та комерційна угода для оцінки стійких до гербіцидів цукрових буряків Lavie Bio Field щодо біофунгіцидів проти важливих хвороб плодкових та овочевих культур
Lavie Bio	Польова оцінка біофунгіцидів проти важливих хвороб плодкових та овочевих культур
Rantizo, Inc.	Точне внесення пестицидів з повітря за допомогою безпілотних літальних апаратів (БПЛА) із зменшенням ущільнення ґрунту.
Sound Agriculture Co.	Подвійна технологічна платформа Sound використовує біохімію для використання природних можливостей мікробіома рослин і ґрунту для підвищення швидкості та ефективності сільського господарства.

Джерело: побудовано автором за даними [11]

– KREATiS (Франція) – чия технологія забезпечує комп'ютерні екоотоксикологічні прогнози на основі дерева рішень «Механізми токсичної дії», що підвищує ефективність досліджень і розробок з точки зору часу та витрат.

– Vivent SA (Швейцарія) – чия технологія (біо-сенсори) надає фермерам інформацію про стресові фактори для сільськогосподарських культур ще до появи візуальних симптомів [10].

Селекційні інновації спрямовані на підвищення врожайності, підвищення стійкості до шкідників, хвороб і мінливого клімату, а також покращення якості. Удосконалення в теплицях з контрольованим середовищем, автоматизованих системах упаковки насіння за приписами та передових системах збору польових даних дозволяють прискорити розробку та позиціонування насінневих продуктів для наших найбільших ринків [11].

В Україні компанія Bayer представлена трьома ключовими підрозділами (аграрним, фармацевтичним та підрозділом безрецептурних препаратів) (рис. 4).

Для дослідження ефективності функціонування компанії необхідно проаналізувати основні фінансові показники, за якими зацікавлені особи оцінюють поточний стан та стратегічні пріоритети. У табл. 4 представлено дані про сукупні доходи і прибуток (збиток).

Дохід від звичайної діяльності має тенденцію стабільного зростання. У 2024 р. відносно 2020 він зніс на 46,7%, що підтверджує розширення ринку збуту і збільшення обсягів продажу. За прибутком операційної діяльності бачимо суттєве зростання (+56,3%). Тобто маємо підвищення ефективності основної діяльності, особливо в 2023 році, де одержано найвище значення. Фінансові доходи різко зменшилися (-90,5%), що вплинуло на загальну прибутковість компанії. Водночас фінансові витрати щороку коливалися. У підсумку прибуток до оподаткування скоротився на 74,1%, а чистий прибуток – на 78,7%. Така тенденція свідчить про погіршення фінансової результативності навіть при зростанні обсягів реалізації. Варто відзначити, що дочірніми компаніями ТОВ «Байер»

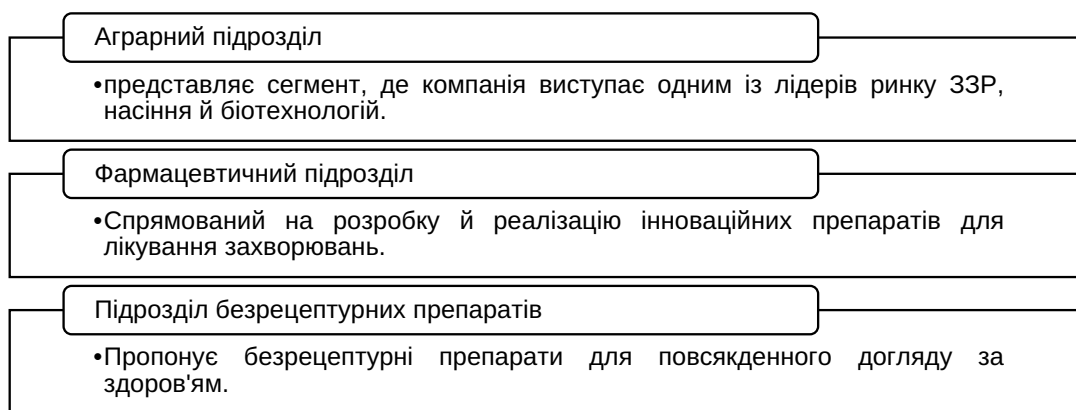

Рис. 4. Ключові підрозділи компанії Bayer в Україні

Джерело: побудовано автором

Таблиця 4

Показники про доходи, прибутки і збитки ТОВ «Байер», млн грн

Показник	2020	2021	2022	2023	2024	2024/2020	
						Абсолютне відхилення	Темп приросту, %
Дохід від звичайної діяльності	6353,1	7595,5	7209,8	8514,8	9320,3	2967,2	46,7
Собівартість реалізації	(5066,2)	(6338,8)	(5804,7)	(6529,7)	(7365,7)	-2299,5	45,4
Валовий прибуток	1286,9	1256,7	1405,1	1985,1	1954,6	667,7	51,9
Прибуток (збиток) від операційної діяльності	199,9	152,3	41,0	602,9	312,5	112,6	56,3
Фінансові доходи	1410,1	985,6	541,1	64,1	133,9	-1276,2	-90,5
Фінансові витрати	(97,4)	(31,9)	(102,6)	(44,3)	(54,1)	43,3	-44,5
Прибуток (збиток) до оподаткування	1512,6	1106,0	479,5	622,7	392,3	-1120,3	-74,1
Прибуток (збиток)	1490,4	1075,8	472,6	485,5	316,9	-1173,5	-78,7

Джерело: побудовано автором

є ТОВ «Монсанта Україна» та ТОВ «Монсанта Насіння». Загальна сума інвестицій становить 9443,3 млн грн.

Найбільший стрибок доходу у сфері захисту рослин відбувся в 2024 році – +3868,6 млн грн (+71,0%). Це обумовлено активізацією дистрибуційної політики. Протягом 2021–2022 рр. темпи зростання були помірними, що відображає вплив зовнішніх кризових факторів (рис. 5).

Із початку 2016 року ТОВ «Байєр» реалізує програму лояльності «Байєр АгроАльянс», яка дозволяє агровиробникам накопичувати бали за придбання засобів захисту рослин під торговою маркою Bayer та обмінювати їх на заохочення, що можуть бути корисними для розвитку господарства. З метою оперативного реагування на потреби українських аграріїв компанія створила розгалужену мережу офіційних дистриб'юторів ЗЗР. У кожній області діють представники Bayer – кваліфіковані спеціалісти, які надають експертні агрономічні поради та консультації щодо ефективного ведення сільськогосподарського виробництва [14].

На українському ринку реалізуються наступні препарати. Найбільше препаратів належить до категорії гербіцидів і фунгіцидів (рис. 6).

Важливою особливістю ТОВ «Байєр» є спектр агрорішень, які пропонує компанія для споживачів. У співпраці з АТ «Райффайзен Банк» пропонуються знижені відсоткові ставки на купівлю в кредит. Термін кредитування становить до 12 місяців; мінімальна сума кредиту – 200,0 тис. грн. Функціонує дві системи: фінансування із забезпеченням та фінансування без забезпечення. При першій відсоткова частка залежно від терміну кредитування коливається в діапазоні від 0,01% (1-3 місяці) до

15,0%; при другій системі – від 2,0% до 21,7%. У співпраці з ДБ «Ощадбанк» максимальна відсоткова ставка становить 12,5% та залежить від графіку погашення й наявності застави. Також діє програма «1% Вексель». Мінімальна сума векселя складає 200,0 тис. грн. Строки адаптовані до аграрного циклу. Програма страхування витрат на захист для плодкових культур від граду, бурі, урагану, бурану й ризику розтріскування черешні діє за умови придбання засобів захисту на суму 210,0 тис. грн без ПДВ, половину з яких становлять пріоритетні (Мовенто, Сіванто Прайм, Ваєго, Луна Сенсейшн, Луна Експірієнс). Для озимого ріпаку пропонується програма захисту від ризиків несходів і неперезимівлі при придбанні препаратів Тілмор або Фолікур для однієї фунгіцидної обробки та ріпаку гібриду DEKALB [15].

Висновки. Компанія Bayer виступає одним з головних гравців вітчизняного ринку засобів захисту рослин за рахунок широкого продуктового портфелю, активного упровадження інноваційних рішень та розвитку дистрибуційної мережі. При коливаннях на світовому ринку компанія демонструє позитивну динаміку розвитку в Україні. Простежується щорічне зростання показників дохідності. Важливе значення має налагоджена продуктивна співпраця з іноземними компаніями та науково-дослідними установами. Такий підхід дозволяє Bayer не просто конкурувати з аналогічними виробниками продукції, а обіймати лідерські позиції за всіма ключовими напрямками.

Перспективними напрямками подальших досліджень виступає аналіз внутрішніх і зовнішніх факторів, що впливають на здатність компанії адаптуватися до умов ринкового середовища.

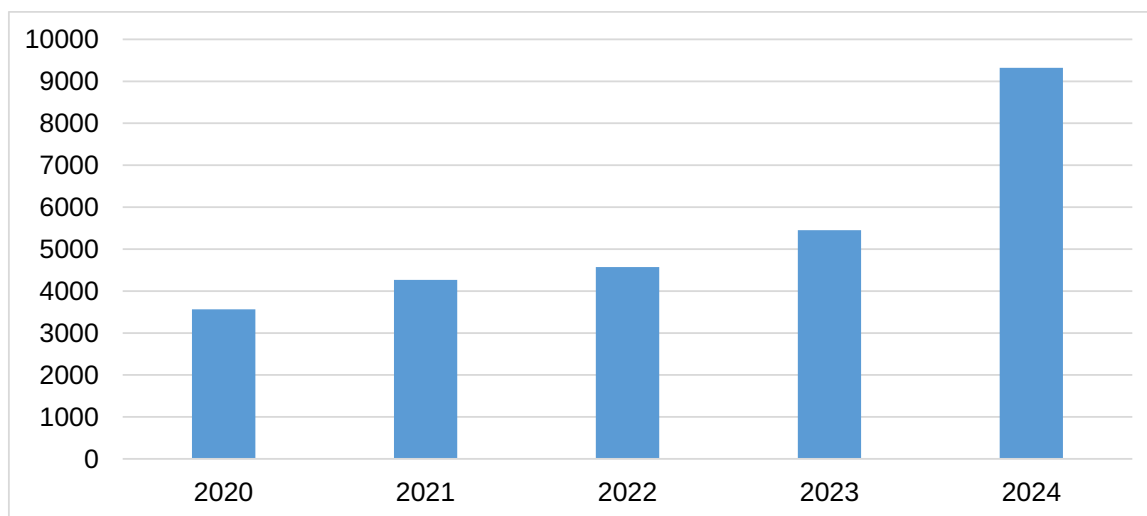

Рис. 5. Динаміка доходу ТОВ «Байєр» у сфері захисту рослин, млн грн

Джерело: побудовано автором за даними [13]

Гербициди	<ul style="list-style-type: none"> •Аденго, Артист, Аспект, Про Атлантіс Стар, Ачіба, Бекано, Бетанал Експерт, Бетанал максПро, Гроділ Максi, Гроділ Максi + Зенкор Ліквід, Зенкор, Ліквід, Конвізо1, Лаудіс, МайсТер, МайсТер Пауер, Мерлін, Мерлін Флекс Дуо, Мушкет Універсал, ПумаСупер, Раундап Екстра, Раундап Енерджі, Раундап Макс, Раундап Пауер, Харнес Чеккер Xtend, Челендж
Інсектицид	<ul style="list-style-type: none"> •Белт, Біскайя, Ваєго, Децис 100, Децис f-Люкс, Енвідор, Каліпсо, Коннект, Конфідор, Мовенто, Оберон Рапід, Протеус, Сіванто Енерджі, Сіванто Прайм
Фунгіциди	<ul style="list-style-type: none"> •Авіатор Хрго, Альєтт, Антракол, Аскра Хрго, Деларо Форте, Дерозал, Інпут Classic, Інфініто, Камбаліо Прайм, Камбаліо Смарт, Каюніс, Луна Експірієнс, Луна Кер, Луна Сенсейшн, Медісон, Мелоді Дуо, Мелоді Компакт, Натіво, Превікур Енерджі, Пропульс, Серенада АСО, Скайвей Хрго, Скала, Солігор, Сфера Макс, Тельдор, Тілмор, Фалькон, Фанданго, Флінт Стар, Фокс, Фолікур
Протруйники	<ul style="list-style-type: none"> •Барітон Супер, Гаучо, Гаучо Ево, Гаучо Плюс, Еместо Квантум, Ламардор Про, Модесто Плюс, Оптімайз, Оптімайз 400, Оптімайз Пульс, Пончо Бета, Престиж, Редіго М, Сонідо, Сценік, Февер, Юнта Квадро
Регулятори росту	<ul style="list-style-type: none"> •Церон
Прилипачі	<ul style="list-style-type: none"> •БіоПауер, Мєро

Рис. 6. Препарати, що пропонує ТОВ «Байєр» на українському ринку

Джерело: побудовано автором за даними [15]

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Bayer. URL: <https://www.bayer.com/en/> (дата звернення: 15.06.2025).
2. Станкевич С. В. Ринок пестицидів України : монографія. Харків : Видавництво Іванченка І. С., 2020. 175 с.
3. Вдовенко Н., Томілін О., Коваленко Л., Гечбаія Б., Кончаковський С. Світові тенденції та перспективи розвитку ринку засобів захисту рослин. *Agricultural and Resource Economics*. 2022. Vol. 8. № 2. P. 179-205. DOI: <https://doi.org/10.51599/are.2022.08.02.10>.
4. Василенко Л. В., Корчинська О. А. Ринок хімічних засобів захисту рослин: монографія. Київ : АПСВТ, 2020. 176 с.
5. Шевченко В. М., Мямліна А. В., Каменєв О. Ю. Розробка моделі виведення нового товару в групі гербицидів аграрного підрозділу «Байєр CropScience» на споживчий ринок. *Академічний огляд*. 2021. № 2 (55). DOI: <https://doi.org/10.32342/2074-5354-2021-2-55-5>.
6. Крутякова В. І., Гулич О. І., Янєс Л. А. Стан і проблеми ринку біологічних засобів захисту рослин в Україні. *Вісник аграрної науки*. 2023. № 1 (838). С. 30-39. DOI: <https://doi.org/10.31073/agrovisnyk202212-04>.
7. Агроном. Компанія «Байєр» вдосконалює портфель продуктів. 2021. URL: <https://www.agronom.com.ua/>

[kompaniya-bajyer-vdoskonalyuye-portfel-produktiv/](https://www.bayer.com/sites/default/files/bayer-impact-report-2024-u.pdf) (дата звернення: 12.06.2025).

8. Пропозиція. Успіх випадковим не буває. Методи захисту рослин. 2018. URL: <https://propozitsiya.com/articles/dosvid-hospodarstv/uspikh-vypadkovym-ne-buvaye-metody-zakhystu-roslyn> (дата звернення: 20.06.2025).

9. Агроеліта. ІВІСІО – Байєр зареєстрував новий біологічний засіб захисту рослин в Україні. 2024. URL: <https://agroelita.info/ivisio-bajyer-zareiestruvav-novyy-biologichnyy-zasib-zakhystu-roslyn-v-ukraini/> (дата звернення: 19.06.2025).

10. Bayer. Toward Innovative, Sustainable Solutions That Meet Agriculture's Challenges and Societal Expectations: Bayer's Approach for the Development and Use of Crop Protection Products. URL: <https://www.bayer.com/sites/default/files/product-development-report-final-updated-3-1-2024.pdf> (дата звернення: 22.06.2025).

11. Bayer. Annual Report. 2024. URL: <https://www.bayer.com/sites/default/files/2025-03/bayer-annual-report-2024.pdf> (дата звернення: 11.06.2025).

12. Bayer. Impact Report 2024. URL: <https://www.bayer.com/sites/default/files/bayer-impact-report-2024-u.pdf> (дата звернення: 17.06.2025).

13. Bayer. «Байер» в Україні. URL: <https://www.bayer.com/uk/ua/ukraine-home> (дата звернення: 15.06.2025).

14. Bayer. Сільське господарство. URL: <https://www.bayer.com/uk/ua/crop-science> (дата звернення: 19.06.2025).

15. Crop Science. URL: <https://www.cropscience.bayer.ua> (дата звернення: 20.06.2025).

REFERENCES:

1. Bayer (n.d.). Bayer Global. Available at: <https://www.bayer.com/en/> (accessed: June 23, 2025).

2. Stankevych S. V. (2020). Rynok pestytsydiv Ukrainy: monohrafiia [The pesticide market of Ukraine: monograph]. Kharkiv: Ivachenko I. S. Publishing, 175 p. (in Ukrainian).

3. Vdovenko N., Tomilin O., Kovalenko L., Gechaia B., Konchakovskiy E. (2022). Svitovi tendentsii ta perspektyvy rozvytku rynku zasobiv zakhystu roslyn [Global trends and development prospects of the market of plant protection products]. *Agricultural and Resource Economics*, vol. 8(2), pp. 179–205. DOI: <https://doi.org/10.51599/are.2022.08.02.10>. (in Ukrainian).

4. Vasylenko L. V., Korchynska O. A. (2020). Rynok khimichnykh zasobiv zakhystu roslyn: Monohrafiia [The market of chemical plant protection products: Monograph]. Kyiv: APSV, 176 p. (in Ukrainian).

5. Shevchenko V. M., Myamlina A. V., Kamenev O. Yu. (2021). Rozrobka modeli vyvedennia novoho tovaru v hrupi herbitydiv ahrarnoho pidrozdilu "Bayer CropScience" na spozhyvchyi rynek [Development of a model for launching a new herbicide product of Bayer CropScience's agricultural division to the consumer market]. *Akademichnyi Ohliad*, vol. 2(55). DOI: <https://doi.org/10.32342/2074-5354-2021-2-55-5> (in Ukrainian).

6. Krutiakova V. I., Hulych O. I., Yanse L. A. (2023). Stan i problemy rynku biolohichnykh zasobiv zakhystu roslyn v Ukraini [State and problems of the biological plant protection products market in Ukraine]. *Visnyk ahrarnoi nauky*, vol. 1(838), pp. 30–39.

DOI: <https://doi.org/10.31073/agrovisnyk202212-04>. (in Ukrainian).

7. Agronom (2021). Kompaniia "Baiier" vdoskonaliuie portfel produktiv [Bayer company improves its product portfolio]. Available at: <https://www.agronom.com.ua/kompaniya-bajyer-vdoskonalyuye-portfel-produktiv/> (accessed: June 12, 2025) (in Ukrainian).

8. Propozyttsiia (2018). Uspikh vypadkovym ne buvaie: Metody zakhystu roslyn [Success is not accidental: Methods of plant protection]. Available at: <https://propozyttsiia.com/articles/dosvid-hospodarstv/uspikh-vypadkovym-ne-buvaye-metody-zakhystu-roslyn> (accessed: June 20, 2025) (in Ukrainian).

9. Agroelita (2024). IVISIO – Baiier zareiestruvav novyi biolohichni zasib zakhystu roslyn v Ukraini [IVISIO – Bayer registered a new biological plant protection product in Ukraine]. Available at: <https://agroelita.info/ivisio-bayier-zareiestruvav-novyy-biolohichnyy-zasib-zakhystu-roslyn-v-ukraini/> (accessed: June 19, 2025) (in Ukrainian).

10. Bayer (n.d.). *Toward innovative, sustainable solutions that meet agriculture's challenges and societal expectations: Bayer's approach for the development and use of crop protection products*. Available at: <https://www.bayer.com/sites/default/files/product-development-report-final-updated-3-1-2024.pdf> (accessed: June 22, 2025).

11. Bayer (2024). *Annual report*. Available at: <https://www.bayer.com/sites/default/files/2025-03/bayer-annual-report-2024.pdf> (accessed: June 11, 2025).

12. Bayer (2024). *Impact report*. Available at: <https://www.bayer.com/sites/default/files/bayer-impact-report-2024-u.pdf> (accessed: June 17, 2025).

13. Bayer (n.d.). "Bayer" v Ukraini ["Bayer" in Ukraine]. Available at: <https://www.bayer.com/uk/ua/ukraine-home> (accessed: June 15, 2025) (in Ukrainian).

14. Bayer (n.d.). Silske gospodarstvo [Agriculture]. Available at: <https://www.bayer.com/uk/ua/crop-science> (accessed: June 19, 2025) (in Ukrainian).

15. Bayer (n.d.). Crop Science. Available at: <https://www.cropscience.bayer.ua/> (accessed: June 20, 2025).